

Palkkatilasto

Kuukausipalkkatilasto syyskuulta 2018

Kuukausipalkkatilasto syyskuulta 2018

Palkat ja palkitseminen ovat yritysten keskeisiä välineitä johtamisessa ja henkilöstön kannustamisessa. Palkat ja muut työvoimakustannukset vaikuttavat merkittävästi yritysten kilpailuasemaan ja edellytyksiin tarjota työtä.

Palkkoihin liittyvät kysymykset ovat jatkuvasti ajankohtaisia niin yksittäisissä yrityksissä kuin yhteiskunnallisessa keskustelussakin. Sen vuoksi tarve ajankohtaiselle ja luotettavalle tiedolle palkoista on suuri.

Palkkatilastot kertovat, millaisia palkkoja eri aloilla, eri tehtävissä ja eri henkilöstöryhmissä käytännössä on maksettu. Samoin tilastoista nähdään, miten palkat ovat kehittyneet eri vuosina.

Kuukausipalkkatilasto syyskuulta 2018 antaa kattavan yleiskuvan palkoista ja niiden kehityksestä EK:n jäsenyrityksissä, joissa työskentelee suurin osa Suomen yksityisen sektorin palkansaajista.

Palkkatiedot EK:n tilastointia varten kerätään sähköisesti suoraan yritysten palkkakirjanpidosta. Palkkatilastoja käytetään ansiokehityksen sekä palkkatasojen ja -rakenteiden seuraamiseen työnantajaliitoissa ja jäsenyrityksissä. Palkkatilastoja tarvitaan myös työehtosopimusneuvotteluissa, kun arvioidaan palkankorotusten kustannusvaikutuksia eri aloilla.

EK tekee tilastoyhteistyötä eri sidosryhmien kuten Tilastokeskuksen, palkansaajajärjestöjen ja tutkimuslaitosten kanssa. EK luovuttaa keräämänsä palkkatilastotilastot Tilastokeskukselle osaksi Suomen virallista palkkatilastoa ja EU:n palkkarakennetilastoa.

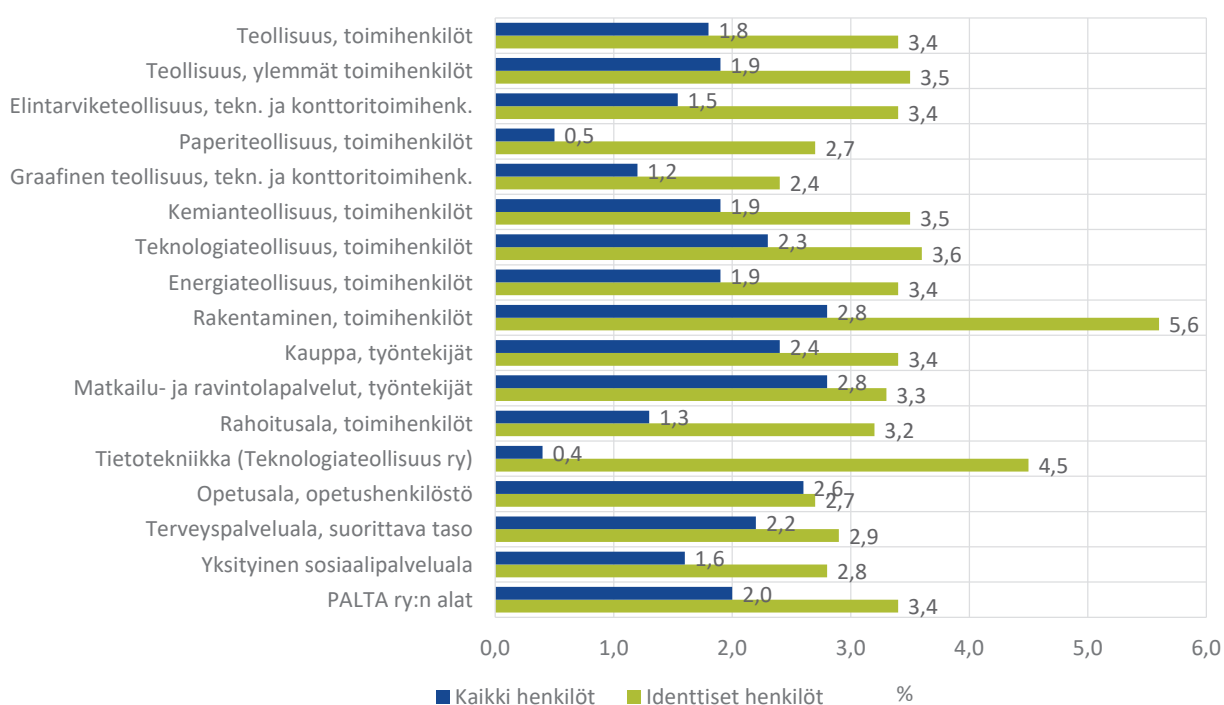

Palkkojen kehitys

Säännöllisen työajan kuukausiansiot nousivat EK:n jäsenyrityksissä keskimäärin noin kaksi prosenttia syyskuusta 2017 syyskuuhun 2018. Työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset nostivat ansioita tilastojaksolla keskimäärin 1,6 prosenttia. Ansiokehitys vaihteli eri syistä aloittain – esimerkiksi rakentamisessa pula osaajista kiihdytti palkkojen nousua.

Kaavio 1. Ansiokehitys syyskuusta 2017 syyskuuhun 2018 erällä EK:n aloilla

- Rakennemuutokset kuten henkilöstön vaihtuvuus saattavat johtaa negatiiviseen tilastoituuksi ansiokehitykseen, vaikka yksilötasolla palkat nousevat.
- Identtisillä henkilöillä* urakehitys usein nopeuttaa keskiansioiden nousua.

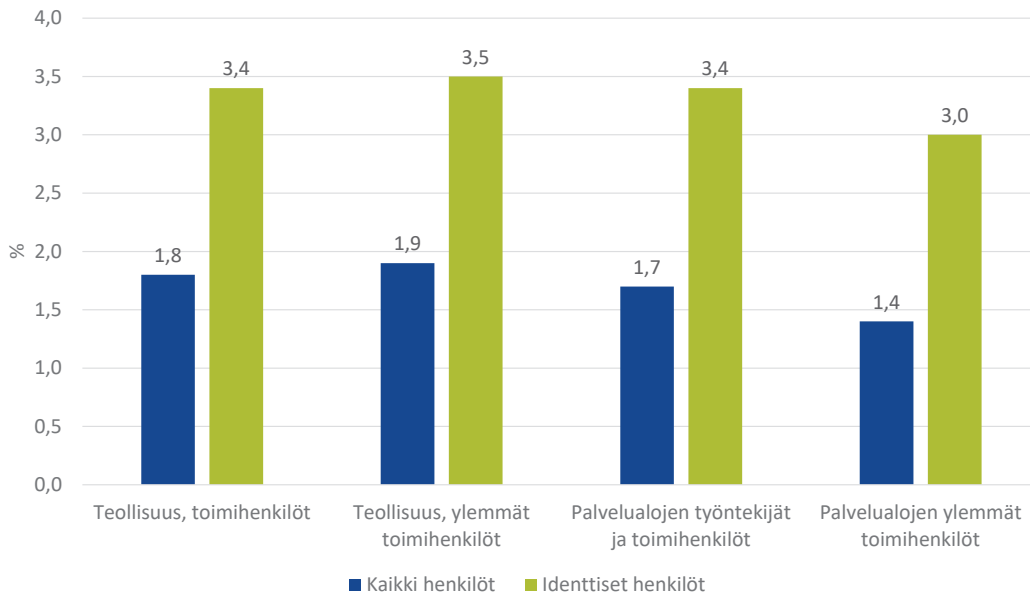
Ansiokehitys

koostuu työehtosopimuksissa sovitusta palkankorotuksista ja niin sanotusta palkkaliukumasta. Palkkaliukuma eli sopimuskorotuksen ylittävä ansiokehitys koostuu rakennemuutosten vaikutuksista ja yrityskohtaisista palkankorotuksista.

*) Identtinen henkilö on tilastossa mukana sekä tilastojakson alussa että lopussa, esim. syyskuussa 2017 ja syyskuussa 2018.

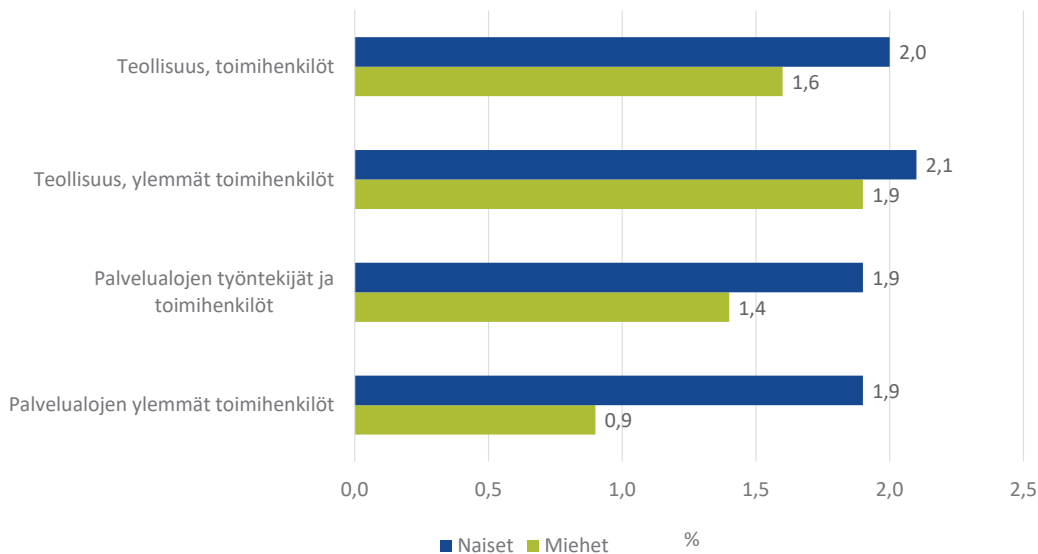
Kaavio 2. Ansiokehitys henkilöstöryhmittäin

Syyskuu 2017 - syyskuu 2018

Kaavio 3. Ansiokehitys sukupuolittain

Syyskuu 2017 - syyskuu 2018, kaikki henkilöt

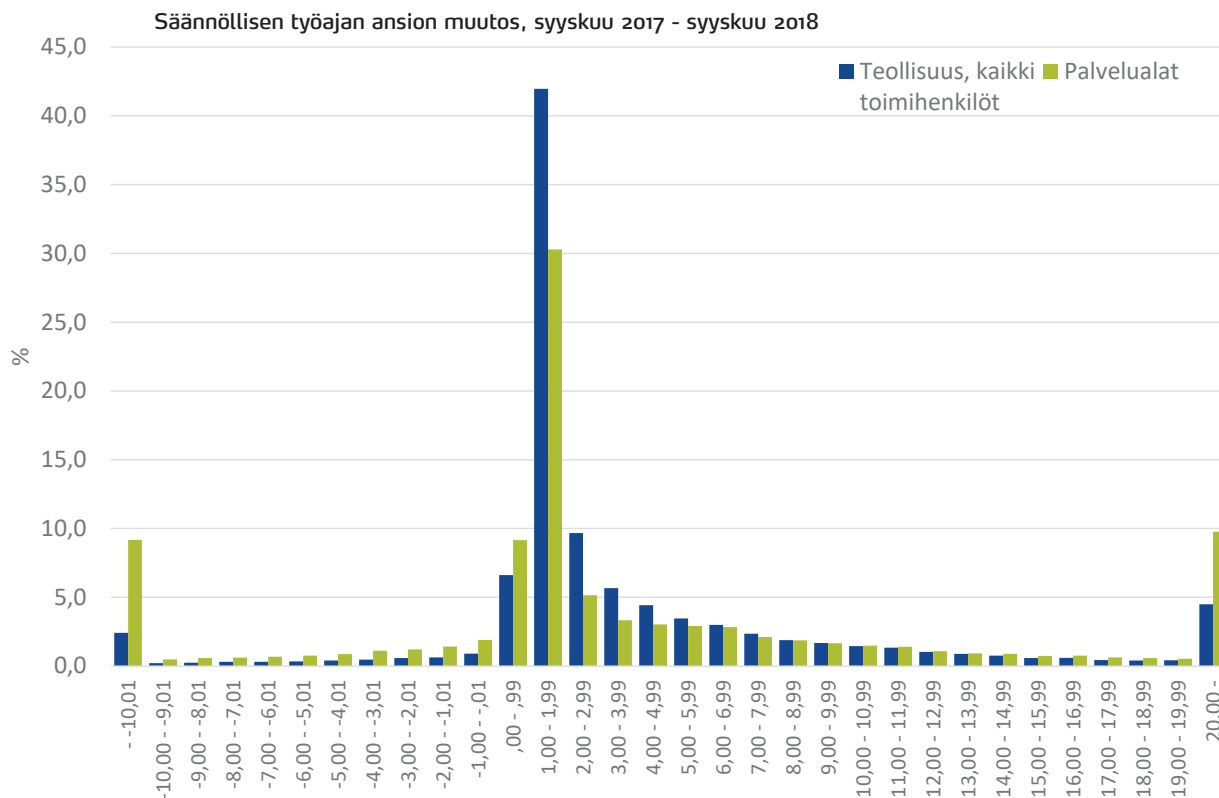

Ansiokehitystä mitataan säännöllisen työajan ansiosta

Palkansaajien ansioiden kehittymistä mitataan yleisimmin säännölliseltä työajalta maksettujen palkkojen kehityksen mukaan. **Säännöllisen työajan ansio** sisältää useimmilla kuukausipalkka-aloilla kiinteän kuukausipalkan, säännölliseltä työajalta maksetut työaikalisät, suorituspalkat (esim. provisiot) sekä luontoisetujen verotusarvon. Huomioon ei siten oteta esimerkiksi ylityöstä maksettuja palkkoja eikä tulos- ja voittopalkkioita.

Kuukausipalkkatilastoissa eivät ole mukana osa-aikaiset (säännöllinen viikkotyöaika alle 34 tuntia), harjoittelijat ja nuoret työntekijät.

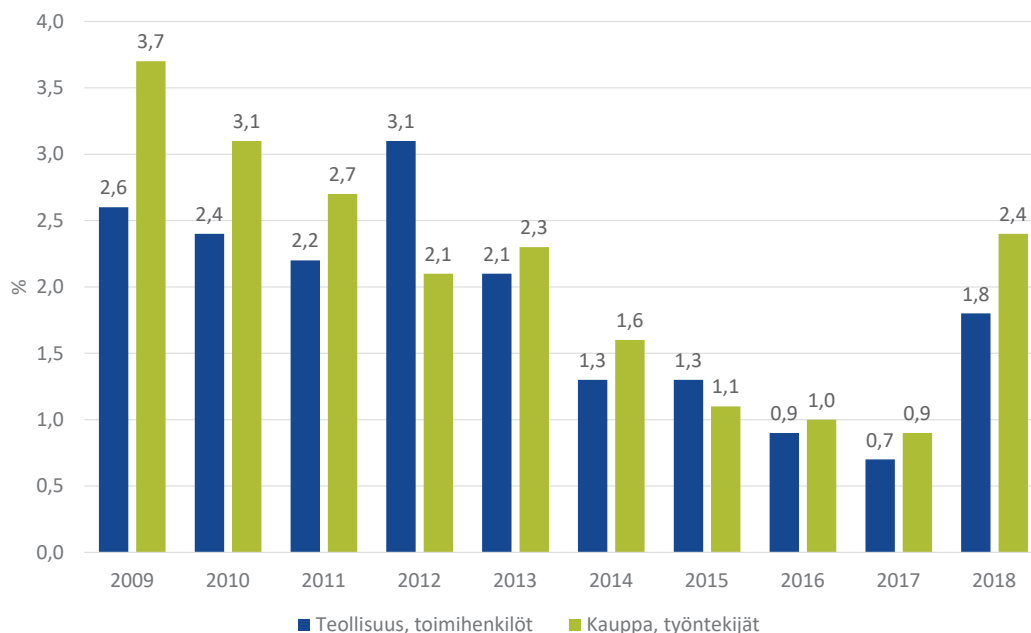
Kaavio 4. Ansiokehityksen hajonta teollisuudessa ja palvelualoilla

Keskiarvo tiivistää tilastoidun ansiokehityksen yhteen lukuun, mutta yksilötasolla ansioiden muutokset voivat vaihdella paljonkin. Muutokset keskittyivät kuitenkin melko voimakkaasti lähelle keskimääräistä sopimuskorotusta eli yhden ja kahden prosentin välille. Miksi kuukausiansio nousee eri vauhtia eri henkilöillä, ja miksi pienellä osalla kuukausiansio laskee?

- Ansiotason suurempia nousuja selittää yleensä siirtyminen uusiin tehtäviin tai toisen työnantajan palvelukseen. Henkilökohtaiset palkankorotukset voivat perustua myös esimerkiksi hyvään työsuoritukseen tai työkokemuksen karttumiseen.
- Kuukausiansion laskua voivat selittää negatiiviset muutokset liikkuvissa palkanosissa kuten suorituspalkoissa. Jotkut joutuvat myös vaihtamaan matalapalkkaisempaan työhön, jos yritys esimerkiksi lopettaa toimintansa.

Kaavio 5. Säännöllisen työajan keskiansion muutos vuosina 2009-2018, verrattuna edelliseen vuoteen

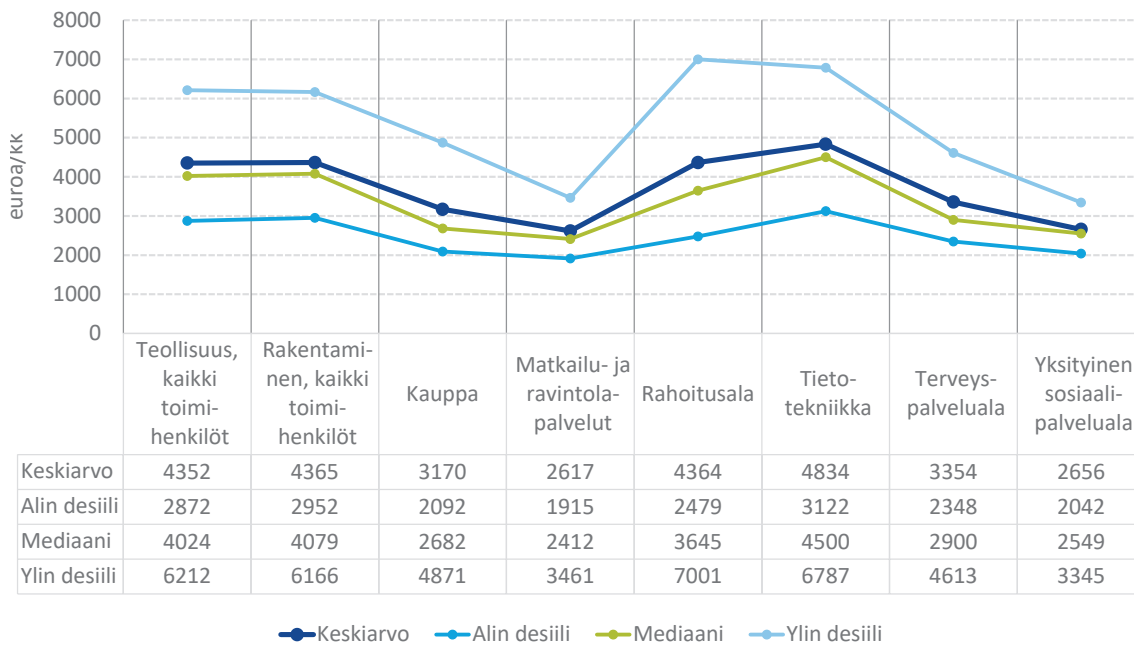

Palkkojen taso ja hajonta

Kuukausipalkkaisen henkilöstön säännöllisen työajan keskiansio oli EK:n jäsenyrityksissä reilut 3700 euroa syyskuussa 2018. Tarkemmat alakohtaiset palkkatilastot löytyvät tämän julkaisun liitetaulukosta.

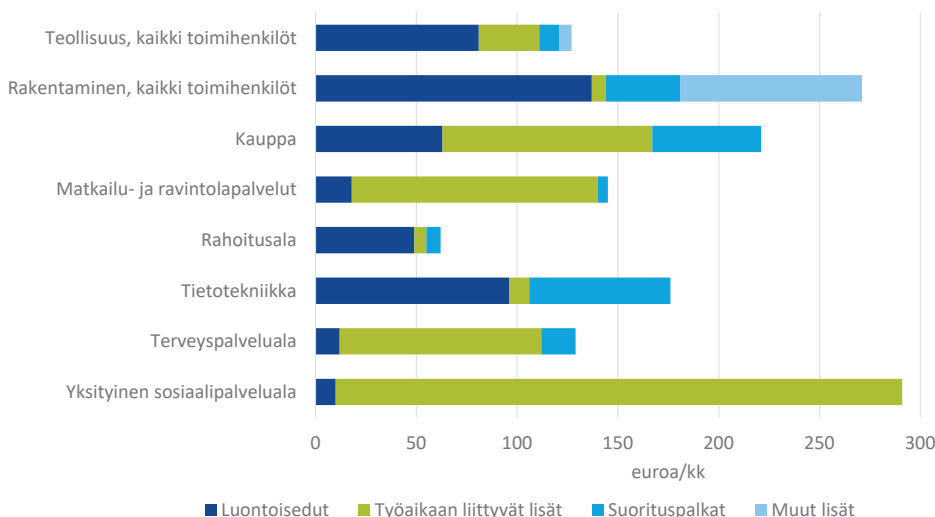

Kaavio 6. Säännöllisen työajan keskiansiot ja ansioiden hajonnat toimialoittain syyskuussa 2018

- Palkkatilastoissa keskiarvo on yleensä mediaania eli keskimmäistä palkkaa suurempi, sillä palkkajakauma on tyypillisesti vasemmalle vino. Toisin sanoen valtaosa palkoista on kasautunut hieman keskiarvon alapuolelle, koska palkkajakauman yläpään harvat mutta korkeat palkat vetävät keskiarvoa ylöspäin.

Kaavio 7. Säännöllisen työajan kuukausiansioon sisältyvät lisät syyskuussa 2018

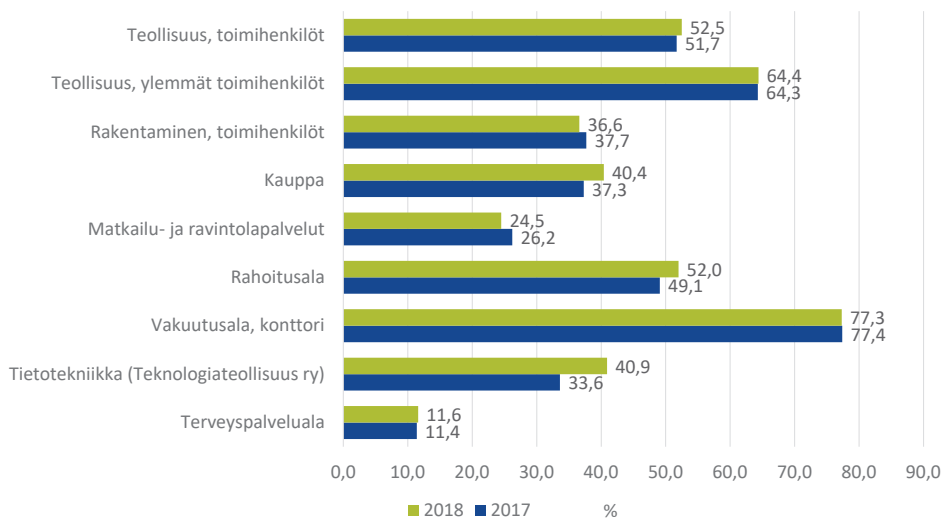
- Luontoisetuja** ovat esimerkiksi matkapuhelinetu ja autoetu. Tilastossa luontoisedun määrää kuvaa sen verotusarvo.
- Työaikaan liittyviin lisiin** luetaan säännölliseltä työajalta maksetut vuoro-, ilt-, yö- ja lauantaityölisät sekä sunnuntaityön korotusosat.
- Suorituspalkkoja** ovat esimerkiksi myyntiprovisiot ja tuotantopalkkiot, jos ne ovat palkansaajan säännöllistä ansiota.
- Muut lisät** sisältävät joitakin alakohtaisia lisiä, esimerkiksi rakennusalan vastaavan mestarin lisän.

Tulospalkkiot

EK:n kuukausipalkkatilastoon kuuluvista henkilöistä reilulle kolmannekselle maksettiin tulospalkkioita vuonna 2018. Keskimääräinen tulospalkkio niitä saaneilla oli noin seitsemän ja puoli prosenttia kokonaisansioista. Vuonna 2018 maksetut tulospalkkiot perustuvat pääosin vuoden 2017 tulokseen.

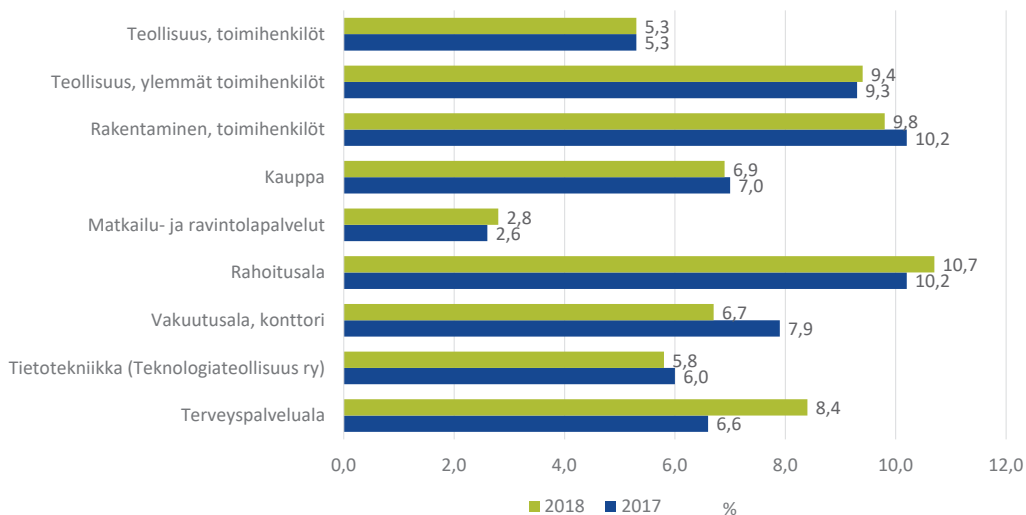
Kaavio 8. Tulospalkkioita saaneiden osuus henkilöstöstä eräillä aloilla 2017 ja 2018

Tulospalkkioita

ovat yrityksen tulos-palkkausjärjestelmään perustuvat toiminnan tuloksellisuudesta riippuvat palkkiot, jotka maksetaan yleensä 1-4 kertaa vuodessa. Tulospalkkioihin luetaan myös käteiset voittopalkkiot ja voitonjako, mutta ei rahastoitavia tulos- ja voittopalkkioita.

Kaavio 9. Tulospalkkion osuus kokonaisansioista* eräillä aloilla 2017 ja 2018

*) Säännöllisen työajan ansio tulospalkkioineen

Menetelmät ja käsitteet

Tilastointiajankohta

Kuukausipalkkatiedusteluun kerätään tiedot **syyskuussa** tehdystä työstä maksetuista palkoista.

Tietojen lähde

Tietojen lähteenä on EK:n jäsenyritysten palkkakirjanpito. Tiedot kerätään siten, että yritykset lähettävät tiedot EK:lle käyttäen sähköistä asiointipalvelua salatulla tiedonsiirrolla.

Tilaston kattavuus

Syyskuun palkkatilaston otos sisältää lähtökohtaisesti kaikki EK:n jäsenyritykset, mutta useimmilla aloilla tiedusteluun vastaaminen on pienimmille yrityksille vapaaehtoista (kokoraja vaihtelee aloittain). Palkkatilaston tulokset raportoidaan kokoaikaisista palkansaajista, joiden säännöllinen viikkotyöaika on vähintään 34 tuntia.

Ansiökäsitteet

Ansiokehitystä mitattaessa käytetään yleensä (myös tässä julkaisussa) **säännöllisen työajan ansiota**, joka sisältää (useimmilla aloilla) kiinteän kuukausipalkan lisäksi luontoisedut, työaikaan liittyvät lisät ja suorituspalkat. Tulospalkkiot ja ylityöstä maksetut palkat eivät sisälly säännöllisen työajan ansioon.

Palkkatilaston tunnusluvut

Keskiansio/-palkka	Aritmeettinen keskiarvo palkoista (henkilöä kohti)
Alin desiili	Ansio, jonka alapuolella on 10 prosenttia palkoista/henkilöistä
Mediaani	Ansio, jonka sekä ala- että yläpuolella on 50 prosenttia palkoista/henkilöistä (keskimmäinen ansio)
Ylin desiili	Ansio, jonka alapuolella on 90 prosenttia palkoista/henkilöistä

Lisätietoja:

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Mikko Mankki

Tilastopäällikkö
Puhelin 09 4202 3327
mikko.mankki@ek.fi

Ala	Säännöllisen työajan ansio ⁽¹⁾		Ansioiden muutos %	
	Lukumäärä	€ / kk	Koko aineisto	Identtiset henkilöt (*)
Teollisuus				
Toimihenkilöt	37 777	3 405	1,8	3,4
Ylemmät toimihenkilöt	56 150	4 988	1,9	3,5
Elintarviketeollisuus				
Tekniset ja konttoritoimihenkilöt	4 403	3 419	1,5	3,4
Ylemmät toimihenkilöt	3 411	5 050	1,4	3,1
Tekstiili- ja vaatetusteollisuus				
Toimihenkilöt	763	3 171	0,1	3,4
Ylemmät toimihenkilöt	511	5 172	4,3	2,7
Nahka- ja kenkäteollisuus				
Toimihenkilöt	166	3 471	4,4	3,6
Saha- ja levyteollisuus				
Toimihenkilöt	555	3 205	2,0	2,8
Ylemmät toimihenkilöt	724	4 695	1,2	2,8
Paperiteollisuus				
Toimihenkilöt	2 219	3 492	0,5	2,7
Ylemmät toimihenkilöt	3 006	5 158	1,7	3,3
Puusepänteollisuus				
Toimihenkilöt	696	3 358	1,8	3,8
Ylemmät toimihenkilöt	154	4 884	1,3	3,0
Graafinen teollisuus				
Lehdistön toimituksellinen henkilöstö	2 304	3 941	1,2	1,8
Tekniset toimihenkilöt	225	4 093	0,2	0,8
Konttoritoimihenkilöt	2 406	3 439	1,4	2,6
Ylemmät toimihenkilöt	1 371	5 668	0,6	2,1
Kustannustoimittajat	218	3 567	4,8	2,7
Kemianteollisuus				
Toimihenkilöt	5 669	3 437	1,9	3,5
Ylemmät toimihenkilöt	5 773	5 219	1,7	3,6
Kumiteollisuus				
Toimihenkilöt	247	3 538	1,3	3,1
Ylemmät toimihenkilöt	459	4 820	4,9	3,8
Lasikeraaminen teollisuus				
Toimihenkilöt	278	3 305	2,4	2,8
Ylemmät toimihenkilöt	327	4 882	0,9	3,3
Rakennustuoteteollisuus				
Toimihenkilöt	984	3 370	3,3	4,0
Ylemmät toimihenkilöt	902	5 249	0,6	4,1

1) Säännöllisen työajan ansio ilman tulospalkkioita. Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana.

Ala	Säännöllisen työajan ansio ⁽¹⁾		Ansioiden muutos %	
	Lukumäärä	€ / kk	Koko aineisto	Identtiset henkilöt (*)
Teknolohiateollisuus				
Toimihenkilöt	15 446	3 355	2,3	3,6
Ylemmät toimihenkilöt	35 395	4 888	1,8	3,4
Pahvin- ja paperinjalostusala				
Toimihenkilöt	117	3 573	0,6	2,9
Ylemmät toimihenkilöt	46	5 248	5,5	4,0
Energiateollisuus				
Toimihenkilöt	3 531	3 525	1,9	3,4
Ylemmät toimihenkilöt	4 044	5 121	2,6	4,1
Rakentaminen				
Toimihenkilöt	8 950	3 931	2,8	5,6
Ylemmät toimihenkilöt	2 383	5 992	3,8	5,2
Talonrakennusala				
Toimihenkilöt	5 083	3 929	2,6	6,3
Ylemmät toimihenkilöt	1 502	6 027	3,8	5,4
Maa- ja vesirakennusala				
Toimihenkilöt	1 490	4 024	4,6	5,7
Ylemmät toimihenkilöt	359	6 417	5,2	5,8
Putkiasennusala				
Toimihenkilöt	1 552	3 960	2,1	4,0
Ylemmät toimihenkilöt	246	5 700	4,1	3,5
Vedeneristys- ja tienpäällystysala				
Toimihenkilöt	384	3 653	3,1	4,4
Ylemmät toimihenkilöt	123	5 881	3,5	3,9

1) Säännöllisen työajan ansio ilman tulospalkkioita. Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana.

Ala	Säännöllisen työajan ansio ⁽¹⁾		Ansioiden muutos %	
	Lukumäärä	€ / kk	Koko aineisto	Identtiset henkilöt (*)
Huolinta-ala				
Konttori, ammatti- ja asiantuntijatehtävät	1 799	3 148	0,6	3,5
Varastoterminaalityöntekijät	486	2 646	0,8	1,2
Ahtausala				
Tekniset toimihenkilöt	241	4 270	1,3	2,1
Konttoritoimihenkilöt	272	3 286	0,9	3,2
Ylemmät toimihenkilöt	118	4 945	0,7	3,9
Kauppa				
Kaupan työntekijät	41 317	2 718	2,4	3,4
Myyjät	18 886	2 413	2,4	2,8
Varastotyöntekijät	8 082	2 400	2,1	3,1
Kaupan automiehet	250	2 414	1,7	2,1
Huoltoasemien työntekijät	678	2 437	4,2	4,7
Konttori, ammatti- ja asiantuntijatehtävät	13 421	3 358	1,8	3,9
Kaupan esimiehet	6 148	3 392	2,5	4,7
Myymälän- ja osastonhoitajat	5 268	3 395	2,6	4,6
Varastoesimiehet	838	3 352	1,8	5,5
Huoltoasemien hoitajat	42	3 791	4,5	2,8
Konttori, erityisasiantuntija- ja esimiestehtävät	5 620	5 108	1,5	3,5
Apteekkiala				
Farmaseutit	2 557	3 094	2,0	2,5
Proviisorit	521	4 462	0,4	2,9
Apteekkien työntekijät	1 470	2 124	1,8	2,7
Matkailu- ja ravintolapalvelut				
Yhteensä	17 674	2 487	3,1	4,0
Työntekijät	10 405	2 224	2,8	3,3
Esimiehet	7 269	2 865	2,0	4,6

1) Säännöllisen työajan ansio ilman tulospalkkioita. Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana.

Ala	Säännöllisen työajan ansio ⁽¹⁾		Ansioiden muutos %	
	Lukumäärä	€ / kk	Koko aineisto	Identtiset henkilöt (*)
Rahoitusala				
Yhteensä	20 671	4 364	3,6	3,8
Suorittava taso	9 638	2 915	1,3	3,2
Esimiestaso	9 703	5 211	1,3	4,0
Johtotaso	1 330	8 683	0,9	4,0
Vakuutusala				
Vakuutusala, konttori				
Vakuutusala, konttori yhteensä	8 555	3 980	0,2	1,7
Suorittava taso	5 329	3 044	-0,6	1,4
Esimiestaso	2 758	4 971	0,4	1,9
Johtotaso	468	8 788	-0,9	2,0
Vakuutusala, kenttä				
Vakuutusala, kenttä yhteensä	1 410	5 710	2,5	3,5
Suorittava taso	748	5 322	3,8	5,0
Esimiestaso	552	5 777	-0,3	2,3
Johtotaso	110	8 012	5,2	1,5
ICT-ala (PALTA)				
Toimihenkilöt	6 852	3 434	1,5	3,2
Ylemmät toimihenkilöt	3 550	5 436	2,5	3,3
Tietotekniikka				
Yhteensä	22 174	4 834	1,4	3,8
Ammattitehtävät	3 356	3 355	1,1	6,1
Vaativat ammattitehtävät	8 551	4 231	0,7	4,1
Asiantuntijatehtävät	7 455	5 271	2,0	3,3
Vaativat asiantuntijatehtävät	1 033	6 262	2,0	3,9
Johtotehtävät	1 779	7 868	0,3	3,4
Tilitoimistot	2 042	2 754	4,4	4,0
Suunnittelu- ja konsulttiala				
Toimihenkilöt	2 641	3 163	1,3	3,5
Ylemmät toimihenkilöt	11 110	4 090	1,8	4,5
Arkkitehtitoimistot	651	3 998	-0,1	3,3
Matkatoimistot	564	3 003	0,4	2,5
Kiinteistöpalveluala				
Konttori, ammatti- ja asiantuntijatehtävät	1 972	2 965	4,8	3,5
Kiinteistöhoitajat	2 728	2 303	2,0	2,5
Työnjohtaja, palveluesimies	1 049	3 261	2,6	4,6

1) Säännöllisen työajan ansio ilman tulospalkkioita. Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana.

Ala	Säännöllisen työajan ansio ⁽¹⁾		Ansioiden muutos %	
	Lukumäärä	€ / kk	Koko aineisto	Identtiset henkilöt (*)
Luottotieto- ja perintäala				
Suorittava taso	733	2 910	2,1	6,3
Esimiestaso	299	4 697	-0,7	7,0
Johtotaso	47	8 102	-11,4	9,1
Opetusala				
Opetushenkilöstö	6 680	4 046	2,6	2,7
Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstö	5 268	3 036	2,7	3,3
Yliopistot				
Opetus- ja tutkimushenkilöstö	15 904	3 969	0,6	3,0
Harjoittelukoulujen opetushenkilöstö	755	4 527	0,7	2,3
Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstö	9 162	3 321	1,5	2,3
Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset				
Opetushenkilöstö	656	4 252	2,9	2,7
Terveyspalveluala				
Yhteensä	10 972	3 332	1,7	3,2
Ammatti- ja asiantuntijatehtävät	9 717	2 921	2,2	2,9
Johto- ja erityisasiantuntijatehtävät	1 255	6 514	3,7	4,1
Sosiaaliala				
Järjestöt	1 863	3 073	3,4	3,5
Yksityinen sosiaalipalveluala	27 237	2 619	1,6	2,9
Neuvonta-ala	733	2 966	2,5	3,3
Metsätyönjohtajat	1 310	3 476	1,8	2,7
Urheilujärjestöt				
Konttori, ammatti- ja asiantuntijatehtävät	534	3 282	2,5	3,2
Kristilliset järjestöt	659	2 943	0,7	2,7
Palvelualojen Toimialaliiton toimihenkilöt				
Toimihenkilöt	2 706	3 334	3,3	3,6
Ylemmät toimihenkilöt	1 002	5 057	4,7	3,7

1) Säännöllisen työajan ansio ilman tulospalkkioita. Muutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana.